

2

De huurauto die op Charles de Gaulle klaarstond was een bordeauxrode Peugeot. Gloednieuw en van alle gemakken voorzien. Airco, een dashboard met roodgroene ledjes, klokjes en metertjes. Buiten was het dertig graden, binnen eenentwintig. Een zwoele Franse vrouwenstem loodste hem naar zijn bestemming. Richting Orléans. Zodra ze uitgesproken was, zwol het geluid van de radio vanzelf aan. Nostalgie, een zender met liedjes uit vooral de jaren zestig en zeventig.

Tot nu toe viel de reis mee. Frankrijk voelde minder bedreigend dan Maarten vooraf had gedacht. Na Saskia's dood was hij er niet meer geweest. Frankrijk was hún land geweest. Twee keer per jaar een huisje in steeds een ander departement. Voorjaar en najaar, het voordeel van geen kinderen. Bretagne, Ardèche, Bourgogne. Hoe vaak hadden ze niet met hun neus tegen de ruit voor makelaarsvitruines gestaan? Een spel – ze hadden geen geld om een vakantiehuis te kopen – maar daarvoor niet minder leuk.

‘Bij de volgende afslag neemt u de A20.’

Na Vierzon was de snelweg gratis. Een saai landschap. Zover het oog reikte wuivend graan onderbroken door een eenzame hoeve met een paar bomen. Een kaarsrechte vierbaans-

weg, in het midden gescheiden door hagen en bloeiende struiken. Maarten schoof naar de linkerbaan om een vrachtauto in te halen. Onwillekeurig hield hij zijn adem in. De ruimte tussen de middenberm en de vrachtauto leek steeds kleiner te worden. Hij stelde zich voor hoe iemand uit de haag zou opduiken om de weg over te steken. Het begon hem te duizelen. Terwijl hij in het stuur kneep, dwong hij zichzelf vooruit te kijken en gas te geven. Dóór. Toen hij de vrachtauto was gepasseerd en naar rechts boog, voelde hij de lucht weer door zijn longen stromen.

Zes jaar geleden. Hilversum. Een droogkoude dag in december. Hij zat op zijn werkkamer achter de computer. Saskia riep naar boven dat ze tegen elfen terug was. Oké, riep hij terug, veel plezier. De voordeur werd dichtgetrokken. Een hapje eten met vriendinnen. Iets wat ze wel vaker deed wanneer er geen dringende takenopdrachten waren en ze geen zin had om naast hem op de bank naar de televisie te kijken. Hij hoorde haar lichtvoetige tred door het grind. Met eenenveertig bezat ze nog steeds haar meisjesfiguur. Het starten van de motor. De auto reed de oprit af, de Gysbrecht op.

Anderhalf uur later stonden er twee mannen in politie-uniform voor de deur. Een oudere en een jongere. Of hij de echtgenoot was van Saskia Ypenburg? De strakke gezichten voorspelden weinig goeds. Maarten mompelde iets terug, waarop de agenten het huis betraden. Of meneer misschien wilde zitten? Nee, hij bleef liever staan. Er was een ongeluk gebeurd, begon de oudere politieman. In de bossen bij Hollandsche Rading. Nee, niet met de auto. Saskia Ypenburg was te voet geweest. Haar auto stond bij het restaurant waar ze voor drie personen had gereserveerd. Ze had een tijdje aan de bar gewacht en tegen de bediening gezegd dat ze buiten een frisse neus ging halen. Daarna was het gebeurd. Op tweehonderd meter van het restaurant had een auto haar in het bos geschept. Bezoe-

kers hadden het ontzielde lichaam aan de rand van de weg zien liggen. Uw vrouw moet op slag dood zijn geweest.

Maartens zintuigen hielden op te functioneren. Totale knock-out. Met wie had Saskia afgesproken? Had ze vijanden? De vragen drongen nauwelijks nog tot hem door. Verdoofd, een kop vol watten. De bestuurder van de auto die Saskia had aangereken was hem gesmeerd. Hij kon er niet eens kwaad om worden. Hij voelde zich leeg, gevoelloos. Ondanks het branderige gevoel achter zijn ogen wist hij er geen traan uit te persen.

De politie vertrok, vervolgens namen Saskia's ouders het over, vrienden en vriendinnen. Maarten herinnerde zich de uitblijvende emoties in het openbaar en de schaamte daarover. Terwijl haar ouders de begrafenis regelden, zat hij als een zombie op de bank. Ogenschijnlijk. Want waar hij eerst niets had gevoeld, stak er nu een storm van woede op. Vanbinnen. Een niet te uiten razernij dat iemand zijn geliefde had doodgereden en de benen had genomen. De lafaard.

Een graf op Zorgvlied. Een korte bijeenkomst in het Mirandapaviljoen met koffie en cake. Of Maarten dan iets wilde zeggen? Anders deed Saskia's vader het wel. Maarten liet alles willoos over zich heen komen. Wilde Saskia wel begraven worden? Wilde ze dat haar vader, met wie ze altijd een moeizame relatie had gehad, tijdens haar begrafenis het woord voerde? Wilde ze wel koffie en cake? Natuurlijk niet. Maar in plaats van de regie over te nemen, trok Maarten zich nog meer terug, als een gewond dier. Voordeur op slot, telefoon eruit, mobieltje op voicemail.

Toen de begrafenis voorbij was, liet de krant hem een week met rust. Daarna kwam de vraag of hij weer wilde werken. Eerlijk gezegd was Maarten blij dat hij weer aan de slag kon. Viewings, interviews, nieuwe mediaontwikkelingen. Hij holde

van afspraak naar afspraak, op de automatische piloot. 's Avonds bekeek hij de programma's die hij wilde recenseren. Maar zodra het toestel was uitgezet en de kopij was doorgestuurd naar de krant, overviel hem een desolaatheid waar hij geen raad mee wist. Hij was gaan roken, hoewel hij die behoefte nooit eerder had gehad. Hij probeerde zich in slaap te drinken, maar na een uur of wat was hij klaarwakker en begon de volgende depressieaanval. Het leek alsof het huis aan de Gysbrecht zijn gemoedstoestand had overgenomen en bezoekers op afstand hield. Nagenoeg niemand van Saskia's familie en vrienden kwam nog langs om te vragen hoe het met hém ging. Over het uitblijven van medeleven verbaasde hij zich niet eens. Kennelijk gaf zijn zwakke optreden als treurende weduwnaar iedereen het recht hem links te laten liggen.

De bezoekjes van de politie werden ook allengs minder. Met wie Saskia die bewuste avond had afgesproken bleef een raadsel. Getuigen van het ongeluk waren niet te vinden. Niemand had een auto door de bossen zien razen. En de bestuurder was natuurlijk te laf om zich te melden. De politie wilde het niet toegeven, maar aan alles was duidelijk dat het spoor doodliep en dat men het 'dossier Saskia Ypenburg' als gesloten beschouwde.

Toen er niemand meer langskwam, meldden zich Hugo en Marina. Plotseling. En niet lang daarna Stefan en Hanneke. Oude vrienden uit zijn studententijd met wie het contact ooit verwaterd was. Ze excuseerden zich voor het feit dat ze nu pas kwamen. Het rampzalige nieuws was hun via via ter ore gekomen. Maar hun bezorgdheid was oprecht. Ze brachten zijn huis op orde, werkten ongeopende post weg en stuurden hem naar de huisarts. Maarten was ziek. Misschien verkeerde hij zelfs nog in shock. In ieder geval had hij medicijnen nodig. Zoiets ging niet vanzelf over. Hugo en Marina sleurden hem

zelfs mee naar hun tweede huis aan de Algarve. Wat een rustgevend vakantie moest worden, liep uit op een ramp. Tochten door het binnenland, bezoeken aan markten en schilderachtige dorpjes waardoor Maarten zich alleen maar nóg ellendiger voelde. Het absolute dieptepunt was toen hij zich een golfclub in de hand liet duwen omdat Hugo vond dat Maarten weer eens onder de mensen moest komen. Op de club barstte het van de weduwes. Rijke wijven. Stijf van de anti-depressiva sukkelde Maarten achter Hugo aan. Uitstraling nul komma nul. Nog diezelfde dag smeekte hij Marina om hem naar Faro te rijden, waar hij met het eerste het beste toestel terugvloog naar Nederland.

‘Afslag drieëntwintig, daarna derde afslag, richting Guéret.’

Maarten stuurde de Peugeot naar rechts. Onder de stralende Franse zon leek Saskia’s dood een eeuwigheid geleden. Hij herinnerde zich hoe hij moeizaam uit het dal omhoog was geklauterd en hoe de woede om de dader plaats had gemaakt voor berusting. Na een jaar had hij de medicijnen weggeflinkerd en was gestopt met roken. Op een gegeven moment had hij de piano laten stemmen en zijn *1002 Jumbo Jazz book* uit de kast gehaald. De eerste akkoorden waren nog onzeker geweest, maar hij voelde hoe de leegte langzaam uit zijn lichaam verdween. In het weekend waren er uitnodigingen van Hugo en Marina of van Stefan en Hanneke. Gek, nu hij erover nadenkt kon hij zich maar één enkele keer herinneren dat ze met zijn vijven aan tafel hadden gezeten. Zaterdagochtend speelde hij met Hugo tennis. Met Stefan ging hij regelmatig naar het theater. Na een concert van Julien Clerc was het Stefan geweest die het idee had gelanceerd: waarom nam Maarten niet een jaartje vrij? Even weg bij de krant, geen stukjes over die ellendige treurbuis. Reizen. Waarom ging hij niet een boek schrijven over iets wat hem altijd al gefascineerd had? Had hij niet

ooit antropologie of zoiets willen studeren? Na zijn afgebroken studie Frans was Maarten beroepsmuzikant geworden. Pianist. Overdag studiowerk, 's avonds op de schnabbeltoer. Om Saskia vaker te kunnen zien, had hij een andere baan gezocht. Via een contact bij de TROS belandde hij bij de krant en werd televisierecensent. De ideale baan. Veel thuis. In tegenstelling tot andere stellen vonden Saskia en hij het heerlijk om zoveel mogelijk tijd in elkaars nabijheid door te brengen. Daarom had haar plotselinge dood zo'n impact gehad. Daarom had het rouwproces zo lang geduurd. Uiteindelijk was zijn beslissing om voor een jaar naar Afrika te gaan juist geweest. Maarten voelde zich als herboren. Over een paar dagen werd hij vijftig. *So what?* Het glas was halfvol.

CREUSE. Het bordje stond langs de weg. Heuvels, bossen, omhaagde weilanden, glinsterende beekjes die hun weg zochten tussen hazelaars en wilgen. Huizen opgetrokken uit dikke granietmuren en leisteendaken. In zijn buik kriebelde het. Een gevoel dat hij de laatste maanden zo vaak had. Na Bourgoneuf draaide de weg omhoog. Het landschap veranderde. Een uitgestrekt plateau. Grasland onderbroken door sparren en lage berkjes. Her en der waren gigantische rotsblokken uitgestrooid. Mensen leken hier niet te wonen. Maarten keek op het dashboard. Nog een paar kilometer en hij had zijn eindbestemming bereikt. Twee uur. De timing was perfect. Met de verhuurder van de gîte had hij afgesproken om tussen twee en drie in Royère de sleutel op te halen.

Amsterdam, tweeëndertig jaar geleden.

De jongen bij de bladmuziekafdeling van De Slegte viel hem direct op. De weelderige blonde lokken, de hoog opgetrokken